

Eldöden hotar Skånes kungsörnar

Havsörnen ökar successivt i Skåne och stammen närmar sig nu 30 kända häckande par. Det faktiska antalet är sannolikt betydligt högre – kanske omkring 40 par. Bara i år har tre nya bosättningar hittats. Men varför ökar inte det skånska kungsörnsbeståndet? Här står vi sedan många år still och stampar på åtta kända revir och något väsentligt mörkertal är inte att hoppas på. Dessvärre är det också så att häckningarna i två av reviren riskerar att utebli i år. I värsta fall är vi alltså nere på sex häckande par.

Under 2013 hittades fyra döda unga kungsörnar intill elledningsnäten i Skåne. Det var fler än någonsin tidigare och tre av dessa hade med säkerhet dött via elstötar. Den fjärde kan ha dött av annan anledning. Det var då vi starkt började misstänka att eldöden (strömstötar) är den enskilda faktorn som allvarligast begränsar kungsörnens tillväxt i Skåne. Tittar vi på känd dödlighet under åren 1999–2013 så står eldöd (inte

ledningspåflygning) som orsak för 13 av 24 dödfunna kungsörnar i Skåne. Bland de övriga är dödsorsaken okänd i sex fall och eldöd kan inte uteslutas för en del av dessa. Under vecka 10 i år fick vi så in ytterligare två döda kungsörnar som båda dött via elstötar. Och det var inte vilka kungsörnar som helst. Den första var en treårig hanne född i norra Fyledalen 2011 och således snart köns mogen. Det var för övrigt ett av dennes yngre syskon som fanns bland de eldödade 2013. Några få dagar senare var det dags igen. Då dog en adult hona, med största säkerhet den rutinerade honan i revir norra Fyledalen, av samma anledning. Alltså den hona som förlorade en hanunge tidigare i veckan och som några få dagar senare skulle värpa årets ägg. Märkligt nog hade hannen i reviret kontakt med en ny hona (yngre och annorlunda tecknad) bara ett par dagar senare, men om det hinner bli någon häckning i reviret i år är osäkert.

Treåringen från revir Norra Fyledalen. Foto: Anders Åkesson.

Den gamla honan under stolpen som tog hennes liv.
Foto: Göran Gustafson.

Det är inte de stora ledningsnäten som är de farliga. I stolparna till dessa sitter kungsörnarna både gärna och säkert. Men i de mindre ledningsnäten är det farligt nära mellan jordade och strömförande detaljer och det är också här som olyckorna sker. Dessvärre finns det åtskilliga hundra sådana stolpar i Skåne.

SkOF har en pågående och god dialog med E.ON och några mindre elnätsaktörer och vi hoppas nu kunna påskynda verkställande av de förslag till lösningar som finns. Kungsörnens existens i Skåne känns för närvarande hotad.

Havsörnarna då? Till skillnad mot kungsörnarna är dessa inte alls intresserade av att sitta i elstolpar. Här är det istället påflygningar mot linor och vindkraftverk som är de allvarligaste farorna.

För såväl eldödade kungsörnar som lin- och vindkraftsdödade havsörnar ska tilläggas att mörkertalen kan var höga. Olycksoffer som faller utom synhåll för passerande människor förblir sannolikt oupptäckta.

KENNETH BENGTLSSON
ARLÖV

Närmare 200 ideellt arbetande amatörornitologer har inventerat Skånes häckfåglar. Deras arbete har resulterat i denna bok som presenterar utbredningen för landskapets samtliga häckande fågelarter samt beståndsuppskattningar och förändringar sedan 1974.

Den inbundna boken är på 448 sidor och rikt illustrerad. Inte mindre än 199 arter presenteras med detaljerade utbredningskartor.

Som medlem i SkOF betalar du endast 300 kr för boken. För övriga är priset 350 kr. Boken kan beställas genom SkOF:s webshop på www.skof.se eller via epost direkt till birds@skof.se. Porto tillkommer.